

10.november 2013 : *Viera ako svetlo*

pre slepca Bartimeja

Prišli do Jericha. A keď so svojimi učeníkmi a s veľkým zástupom z Jericha odchádzal, pri ceste sedel slepý Bartimej, Timejov syn, a žobral. Keď počul, že je to Ježiš Nazaretský, začal kričať: „Ježišu, syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ Mnohí ho okríkali, aby mlčal; ale on ešte väčšmi kričal: „Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ Ježiš zastal a povedal: „Zavolajte ho!“ Zavolali slepca a vraveli mu: „Neboj sa! Vstaň, volá ťa!“ On odhodil plášť, vyskočil a šiel k Ježišovi. Ježiš mu povedal: „Čo chceš, aby som ti urobil?“ Slepce mu odpovedal: „Rabboni, aby som videl!“ A Ježiš mu povedal: „Choď, tvoja viera ťa uzdravila!“ A hneď videl a šiel za ním po ceste.

(Marek 10,46-52)

Ježiš prichádza do Jericha, ale zdá sa, že sa tam dlho nezdrží. Marek konštatuje iba jeho príchod a hneď aj odchod. Možno sa nechcel zastavovať v Jerichu, lebo sa chcel spolu s Ježišom zastaviť pri Bartimejovi. Zdá sa, že pre Marka a iste aj pre Ježiša je prednejšie stretnutie s človekom, ako obzeranie starobylého Jericha. Ježišovo pôsobenie v Jerichu dopĺňa Lukáš, ktorý opísal stretnutie Ježiša s hlavným mýtnikom Zachejom (*Lukáš 19,1-10*). Pri Jerichu, Timejov syn, Bartimej, slepý žobrák, sedel pri ceste. Bartimej je slepý žobrák, teda nevidí, jeho oči nemajú svetlo a nemá ani majetok. Je pri ceste, teda akoby nemal smer, nemá budúcnosť. Sedí, čo vyjadruje pasívne čakanie na to, čo mu druhí ľudia dajú. Ale má meno a jeho meno vyjadruje to, že má otca Timeja (bar v hebrejčine znamená syn). Jeho život, aj keď biedny, je zasadený do nejakého vzťahu s človekom. Má sluch, lebo počuje, že Ježiš ide okolo. Dozvedáme sa, že má aj plášť, vrchný odev, ktorý potom odhodí. Vie hovoriť, dokonca vie kričať. Vidíme, že Bartimej mnoho vecí nemá, ale predsa len niečo má. To, čo má, mu poslúži k tomu, aby sa stretol s Ježišom (jeho sluch a reč). Zároveň však, aj to, čo nemá – chýbajúci zrak – sa stáva hlavným dôvodom stretnutia s Ježišom. Jeho celková situácia, jeho životný osud sa stáva dôvodom na stretnutie s Ježišom.

Začiatok Bartimejovej viery môžeme vidieť v tom, že počul, že Ježiš ide okolo. Svätý Pavol to jasne vyjadril: „Viera je z hlásania...“ (*List Rimanom* 10,17) Viera je z hlásania, ktoré počujeme. Hoci mu chýbal zrak, sluch mal veľmi dobrý. Počutím prijíma do seba zrnko viery, ktoré začína rásť. Odpoveďou na správu o Ježišovi je Bartimejova modlitba. Začne kričať a hovoriť: „Ježišu, syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ Grécky text najprv rozlišuje jeho kričanie a hovorenie. Ale pri druhom raze sa jeho kričanie zlieva so slovami. Jeho kričanie je vlastne modlitbou. Môže hovoriť, a jeho reč je modlitbou – „Ježišu, syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ Dokonca jeho modlitba je opakovaná, neodbytná. Je podobný vdove, ktorá vytrvalo chodila za sudcom s prosbou, aby ju zachránil pred jej nepriateľom (porov. *Lukáš* 18,1-8).

Bartimejova naliehavá modlitba zastavuje Ježiša. A keď Bartimej počuje, že ho Ježiš volá, odhodí plášť, vyskočí a ide k nemu. Ešte nevidí, ale predsa vie, kde má ísť. Marek nespomína, že by ho niekto k Ježišovi viedol. Tu vidíme ďalší posun Bartimejovej viery – tým, že ho Ježiš zavolať a on odpovedá na jeho zavolanie, začína kráčať a vstupuje na cestu. Z usedeného žobráka sa stáva človek kráčajúci, putujúci. Z človeka, ktorý bol pri ceste, sa stáva človek, ktorý je na ceste. Tým, že ide k Ježišovi, začína kráčať a ocitne sa na ceste. Viera nás stavia na nohy, dáva nám silu kráčať k Ježišovi. Vďaka viere sa dostávame na cestu, náš život dostáva smerovanie. Vzdialenosť medzi Bartimejom a Ježišom sa skrátila, slepý žobrák je blízko Vidiaceho Boháča.

Ježiš sa pýta Bartimeja: „Čo chceš, aby som ti urobil?“ A ešte stále slepec Bartimej mu odpovedá: „Rabboni (Môj učiteľ), aby som videl!“ V tejto odpovedi je veľké bohatstvo. Bartimej nehovorí: „Môj lekár, aby som videl!“, ale hovorí: „Môj učiteľ“. Od učiteľa žiada to, čo sa žiada od lekára. Vyjadruje tým možno aj to, že slová môjho Učiteľa dávajú svetlo mojim očiam. Sú to slová nie obyčajného anonymného učiteľa, ale slová „môjho“ Učiteľa, s ktorým mám veľmi blízky vzťah. Tento „môj Učiteľ“ má meno – Ježiš Nazaretský. A je to Boží Syn. Jeho učenie je Božím slovom. A toto slovo je svetlom pre moje nohy a pochodňou na mojich chodníkoch (porov. *Žalm* 119,105). Toto slovo je svetlom, ktoré nikdy nezhasne. Zhasne nebo i zem, ale toto slovo nezhasne.

Bartimej prosí, aby videl. Táto prosba môže mať aj hlbší význam. Grécke slovo *anablépo* môžeme chápať aj vo význame „pozdvihnúť oči,

pozdvihnúť zrak“ (k nebu). Toto sloveso nachádzame aj pri rozmnožení chlebov, keď Ježiš pozdvihne oči k nebu, dobrorečí a láme chlieb (*Marek 6,41*). Nejde tu o nejaké jednoduché pozeranie, ale o pozdvihnutie očí k nebu, môžeme tu hovoriť až o modlitbe. Pozdvihnúť oči k nebu môžeme chápať ako synonymum modlitby. Teda Bartimej prosí, aby dokázal zdvihnúť oči k nebu, snád' by sme mohli povedať, že prosí, aby sa vedel modliť. Kde je modlitba, tam začína aj uzdravenie. V modlitbe dostávame pravé svetlo pre náš život, v modlitbe dvíhame svoje oči od zeme k Bohu, v modlitbe nás Boh dvíha k sebe. Bartimej prosí o zmenu životného postoja – aby sa dokázal odtrhnúť od toho, čo je len pozemské, od almužny, ktorú vyžobre, k Bohu, k nebu. Pozdvihnúť oči k nebu môže aj vtedy, keď fyzicky nevidí.

Ježiš mu hovorí: „Chod“, nie „Pozeraj“. Uzdravenie Bartimeja nespočíva ani tak vo fyzickom videní, ale v tom, že sa modlí a že môže kráčať. Ježiš ho privádza na cestu.

„Tvoja viera ťa uzdravila.“ Je tu použitý minulý čas. Ježiš tým vyjadruje to, že Bartimej bol už uzdravený skôr ako došlo k fyzickému navráteniu zraku. Bartimejova viera, ktorá bola v ňom, ho uzdravila. Ježiš mu hovorí, že uzdravený bol skôr než začal fyzicky vidieť. Fyzické videnie je len vonkajším prejavom vnútorného uzdravenia vďaka viere. Zlato je niekde pod zemou, je ukryté, nevidno ho, ale je tam. Zlato viery bolo ukryté v Bartimejovom vnútri, toto zlato viery ho uzdravilo. Keď sa zlato vyťaží, vidno ho aj navonok. Jeho fyzický zrak je ako vyťažené zlato, je viditeľným prejavom viery, ktorú v sebe niesol. Uzdravenie Bartimeja je v tom, že začne kráčať a zároveň pozdvihuje svoje oči k Ježišovi.

„Hneď videl a šiel za ním.“ Videl – opäť je tu to sloveso vyjadrujúce pozdvihnutie očí. Teda hneď pozdvihol oči a šiel za ním, teda nasledoval ho. Hneď sa modlil a nasledoval. Uzdravenie Bartimeja spočíva v schopnosti modliť sa. Prejavom jeho viery bola jeho modlitba pred tým, ako začal fyzicky vidieť – modlitba: „Ježišu, syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou.“ A táto modlitba pokračuje aj po fyzickom uzdravení – hneď videl. Uzdravenie znamená modlitbu. Byť uzdravený znamená modliť sa. A k modlitbe sa pripája kráčanie za Ježišom, teda nasledovanie. Byť uzdravený vierou znamená pozdvihnúť oči k Ježišovi

a kráčať. Viera spočíva v modlitbe a v nasledovaní. Viera sa v modlitbe stáva svetlom. Prejavom viery je to, keď sa aj v ťažkostiach a vo tme dokážem modliť a nasledujem Ježiša. V modlitbe sa zažíha fakľa našej viery. Kráčam za Ježišom s modlitbou v srdci i na perách, kráčam s očami upretými na Ježiša. „Vytrvalo bežme v závode, ktorý máme pred sebou, s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a zavŕšiteľa našej viery.“ (*List Hebrejom 12,1-2*) V modlitbe pozdvihujeme oči k pravému Svetlu, ktorým je Ježiš. My, pokiaľ sme na zemi, nevidíme Ježiša svojimi fyzickými očami. Ak ho nasledujeme, budeme ho vidieť akoby stále od chrbta, lebo ideme za ním. Až v nebi uvidíme jeho tvár. Ale aj tak vidíme Ježiša, hoci vidíme len jeho chrbát. Svätý Peter to krásne vyjadril: „Vy ho milujete, hoci ste ho nevideli. Ani teraz ho nevidíte, ale veríte a jasáte nevýslovnou radosťou, plnou slávy, že dosahujete cieľ svojej viery – spásu duší.“ (*Prvý Petrov list 1,8-9*) Hlavným kritériom pre našu vieru nie je uvidieť Ježiša fyzicky – lebo to už nie je viera, ale nazeranie na Boha vlastné iba nebu. Ale rozhodujúce pre vieru je kráčať za ním vo svetle modlitby, milovať ho ako „môjho“ Učiteľa.

Syn Dávidov uzdravil syna Bartimeja. Uzdravenie prišlo skôr ako začal fyzicky vidieť. Uzdravila ho jeho viera.

Bartimej nasleduje po ceste, presnejšie „v“ ceste (grécka predložka én – „v“). Ježiš je cesta. Nasledovať „v“ ceste znamená kráčať za Ježišom, no zároveň byť v ňom, byť ponorený do jeho hlbín. Plášť zahodil, lebo sa odel do svetla ako do rúcha. Nechal tam klobúk na žobranie, lebo stretnutie so Svetlom sa stalo najvzácnejšou mincou v klobúku srdca.

Viera sa stáva svetlom v modlitbe, lebo v modlitbe pozdvihujem oči k Ježišovi, pravému Svetlu. Viera ma vedie na cestu, vedie ma k nasledovaniu toho, ktorý dáva svetlo. Byť uzdravený vierou znamená prijať Ježišov dar vytrvalej modlitby, ktorá sa stáva studnicou svetla a prameňom sily k nasledovaniu. Znovu vidieť znamená začať sa modliť a kráčať za ním.